

HERINNERINGEN.

Al veel spoediger had ik gemeend een slotstukje te schrijven op «Herinneringen» in afl. 7. Alles en nog wat is echter tusschenbeide gekomen. Daar ik er echter van overtuigd ben, dat, wat ik zou schrijven, niet onmisbaar was, stelde ik het met een gerust geweten uit tot heden.

De groote vakantie zag mij ook dit jaar weer in Zeeland, dat ik — een beetje chauvinistisch misschien — nog maar steeds zeer mooi vind, niet alleen om het natuurschoon zooals iedereen 't ziet, maar ook om het kleine in de natuur, dat een planten- en dierenliefhebber alleen ziet.

Men vindt er zooveel en zoo mooie planten dicht bij elkaar; strand, duin, dijk, lage weiden, hooger gelegen bouwlanden, alles levert zijn eigenaardige flora in een rijkdom, die men lang niet overal vindt. En al die planten herbergen weer hun speciale logeergasten.

Dit jaar vond ik twee soorten orchideeën, zooals ik ze er tot heden toe nooit gezien had. Ongelukkig waren we met een vrij groot gezelschap op een fietstochtje en niet alleen had ik geen sleutels of schetsboek bij me, maar ik durfde niet lang zoeken of er veel anderen bij roepen. 'n Orchidee in het knoepgat! misschien waren er wel liefhebbers voor geweest! Ik liet ze dus ongemoeid, evenals het staalblauw kevertje, dat er zich aan honing te goed deed.

Mocht een der lezers in Zeeland komen (of zijn) en een vindplaats willen weten, zoo wil ik die graag opgeven. Misschien zou 't niet kwaad zijn ze uit te nemen en elders neer te zetten, want ze stond er zeer gevaarlijk.

Een van mijn uitstapjes had ook de duinstreek bij Valkenisse op Walcheren ten doel. De duinen zijn daar het hoogst (ik meen 60 M.). Een echt mooi duinlandschap daar; een plekje vol genot en voor natuurliefhebbers en voor schilders. Nergens op Walcheren is de duinvoet zoo mooi met kreupelhout begroeid, waartusschen een duinweg en enkele paadjes zich in aardige bochten heenslingeren. En dan het eenig mooie gezicht van af die hoge duintoppen. Aan den zeekant is bij mooi helder weer Blankenberghe zeer duidelijk te onderscheiden en 's avonds bij mooi zoel zomerweer is 't een genoegen om liggend aan het strand de electrische lampen van Ostende te zien schitteren ver over de zee, die dan ook zoo prachtig mooi hun lichten en oude pootstompen en het kielzog van voorbijgaande schepen als het ware met een goudglans overziet.

Aan de landzijde overziet men geheel Walcheren met zijn in de boomen gelegen dorpjes, waarvan de torenspitsen even zichtbaar zijn. Werkelijk, een uitzicht zoo mooi, dat men het in ons vlakke Zeeland niet zou verwachten.

Bij mijn eerste bezoek aan de duinen, zou ik echter niet ongestoord genieten.

Nauwelijks was ik een paar duintoppen overgeklommen en had ik enkele exemplaren van de Zyg. Filipendulae en rupsen van de Euch. Jacobalee gevangen en een paar planten gedetermineerd of plotseling klonk het: „Mijnheer van wien hebt u verlof in het duin te loopen?”

Eerlijk gezegd schrikte ik, alsof ik weet welke misdaad begaan had, op het zien van een stevigen boer met een hoogst gestreng uiterlijk, en wat nog meer zegt, met een flinken knuppel gewapend.

Toen ik door mijn verwondering niet spoedig antwoordde, voegde hij er aan toe: „Ziet u, ik ben jachttopziener.”

„O, zoo maar dan kunt u gerust zijn, ik ben wel op de jacht, maar 't geldt slechts planten, rupsen, vlinders en zoo.”

„Dat doet er niet toe. Hebt u verlof?”

Jawel, 't vorige jaar al gekregen van mijnheer.... te Middelburg.”

„Laat eens zien.”

„Dat kan ik niet. 't Was mondeling.”

„Dan moet ik u verzoeken heen te gaan, tot u een bewijs toonen kunt.”

En of ik nu al beweerde: „'k Liep niet door helmaanplanting,” 't hielp niet, rupsen en vlinders konden zich dien dag veilig rekenen.

Gelukkig kon ik even later een bewijs toonen en heel wat vlindertjes en kevers herinneren mij aan die dagen. Ik vond o.a. een ex. van *Arctia villica* door Ter Haar onder de schaars voorkomende vlinders genoemd, een paar ex. van *Deil. Elpenor* en wat me 't meest verheugde, op het walstroo eenige groote en enkele kleinere rupsen van een geelgroene kleur, met witte lengtestrepen. Ik meende al heel wat te hebben gevonden, want ik zag ze aan, omdat ze op walstroo zaten, voor rupsen van de walstroopijlstaart, een al lang gezochte vlinder. Later zou blijken, dat ik me tevergeefs blij gemaakt heb. Enfin ik reisde af uit Zeeland en nam mijn kweekerij mede naar Noord-Brabant, waar ik het tweede deel van mijn vakantie zou doorbrengen.

Terwijl ik daar 's morgens vroeg, om walstroo te gaan zoeken, uitgegaan was, vond ik een rups, zooals ik er nooit één gezien had op wit walstroo. In vorm, grootte en houding kwam hij vrijwel overeen met de *Deil. Elpenor* maar, wat mij deed gelooven met een ander soort te doen te hebben, was de kleur. Deze was donkergroen als het witte walstroo met eenigszins lichtere lengtestrepen. Op den 3en, 4en en 5en ring bevonden zich ronde, witte vlekken, één aan iederen kant. De vlek op den 4en ring was het grootst en had een violette halvemaaenvormige vlek. Ik dacht: waar één eitje gelegd is, zijn er misschien wel meer en werkelijk had ik het geluk er later nog enkele te vinden. Een zelfs zat op den middag in de zon, een manier van doen, die mij bevreemdde en deed denken aan sluipwespen.

Enfin, ik deed hem bij de overige, doch den volgende morgen, toen ik nieuw voer bracht, vond ik een rups minder, doch twee korte, zeer dikke masten op den bodem van de gevangenis. Toen ik de ledige rupsenhuid vond, begreep ik er alles van. M'n vermoeden was juist geweest.

Mijn z.g. walstroopijlstaarten groeiden als kool evenals de rupsen van de olifantsvlinders en de onbekende. Spoedig kwam voor hen de tijd van verpoppen en voor mij de teleurstelling.

Mijn walstroopijlstaarten veranderden in een zeer belangrijke pop met doorschijnende pophuid.

Roltong en vleugels van den toekomstigen vlinder waren zeer duidelijk te onderscheiden. Door vroeger geziene afbeeldingen begreep ik, dat ik niet te doen had met een walstroopijlstaart, doch met een gewone onrust- of meekrapvlinder, waarvan ik juist een paar ex. had gevangen op warme dagen, als zij boven Duizendschoon zweefden. Als er geen zon was, lieten ze zich niet zien en nooit zag ik ze ook voor 10 of na 2 uur.

De rupsen van *Deil. Elp.* begonnen nu ook toeberedenselen te maken om zich te verpoppen; ze maakten een los spinsel op den grond. Dit spinsel moest nogal sterk zijn, daar zij er vrij zware aardkluidjes in weefden. Tusschen inspinnen en verpoppen verliepen 5—7 dagen.

Toen gebeurde er iets, wat ik als een soort van wonder beschouwde met m'n onbekende rupsen. Groen waren ze, toen ik ze 's avonds van voedsel voorzien had en toen ik 's morgens hetzelfde kwam doen, zag ik er geen enkele meer; door het rupsenhuis kropen groote zwarte rupsen en wel — bij olifantsrupsen komt zoo'n kleurverandering meer voor, misschien zeer vaak; ik had het nooit gezien, vandaar m'n verwondering. Weer een aardig voorbeeld van mimicry: groen op de plant en zwart op den bodem. De poppen heb

ik bewaard om te zien of ik dit paar groene of zwarte rupsen krijg.

Na de vakantie weer in mijn woonplaats teruggekeerd, had ik het geluk behalve een paar ex. van de spartelrups-vlinder enkele rupsen van nachtpauwoog te vinden. Eigenaardig, dat ik deze en nog andere soorten vond op een stuk hei, en gesloten door dennebosschen juist daar, waar de spoorlijn dwars door de bosschen heengaat. Waarschijnlijk volgen de vlinders dezen weg om op eenige stille plekjes hun eieren te deponeren. Ook vond ik langs een spoorweg twee vlinders van de dennepijlstaart, jammer genoeg, beide mannetjes, zoodat ik niet kan beproeven de rupsen, die ik nooit gevonden heb, op te kweeken.

Tot mijn spijt had ik later geen tijd dien omtrek daar verder te onderzoeken, om te zien of deze in ons land nog niet zeer algemeene soort, daar meer voorkomt.

En hiermede zijn de herinneringen van de vangst van 1906 ten einde. Veel heb ik genoten, vooral bij het kweeken van verschillende soorten. Voor vele lezers, die het al lang doen, zijn die herinneringen zeker niet belangrijk geweest. Anderen, die het nooit deden, hoop ik er door opgewekt te hebben, het ook eens te doen. Door het zien van dit betrekkelijke kleine in de natuur leert men veel zien, wat anders niet belangrijk genoeg wordt geacht, om er een oogenblik bij stil te staan.

Aanschouwing van het eene wekt telkens belangstelling voor het andere.

W. I. E.

Vragen en Korte Mededeelingen.

Vogelmoord op de Texelsche ree.

Er is een Parijsche firma die te Kampen een filiaal heeft, welke de sterntjes en andere zeevogels van opkoopters uit zeeplaatsen gestuurd krijgt. Niet alleen sterntjes, doch ook lieuwen en vleugels van zilvermeeuwen worden in eene circulaire aan jagers en poeliers gericht, gevraagd. Daar men voor de sterntjes 20 en voor de lieuwen 8 cts. betaald krijgt, wordt er natuurlijk druk jacht op gemaakt met geweer en kanongeweer, hetgeen, vooral nu de broedtijd dezer dieren is aangebroken, eene geweldige slachting onder die mooie diertjes aanricht. Reeds nu zijn de gevolgen merkbaar; loopt men langs den Helderschen dijk, geen enkele stern haast ziet men. De jagers schromen zich niet op het strand de dieren te schieten, wat mogelijk is met de weinige veldpolitie, die men hier heeft. Komt men aan de overzijde van het Marsdiep, den geheelen dag knallen de schoten der jagers. Zoo ongeveer een kleine driehonderd vogels per dag worden er wel neergelegd. En wel juist van de mooiste, onschadelijkste zeevogels die we hebben, want heerlijk mooi zijn die diertjes, vooral nu in den paartijd. Ik ben een paar keer van dezen maand op Onrust en het Texelsche strand geweest; af en toe vindt je doode sterntjes of zie je ze lamgeschoten voortstropelen. Zoo ziet u, het is meer dan erg en hoe spoediger er een eind aan komt, hoe beter; anders kon die nieuwe vogelwet, die er nog moet komen, wel eens ten opzichte van de sterntjes, mosterd na den maaltijd zijn.

Er zijn veel visscherslui, die er schande van spreken, dat die beestjes bij hoopen maar doodgeschoten worden. Weet u wat zij zeggen? »Niet de jagers, die voor hun brood schieten, die moet men niets doen, maar de dames, die zich ten koste der arme diertjes mooi willen maken, moest men in de nor stoppen. Zij zijn de schuld er van, dat ze uitgerooid worden.»

Maar is er nu wezenlijk voorloopig niets aan te doen? Zou de minister van Binnenlandsche Zaken geen verbod kunnen uitvaardigen, zoodat reeds nu terstond die schandelijke vogelmoord ophoudt? Hoe was dat geval ook weer met dien Engelschman, die een jaar of 5 geleden met kanongeweer in de Wadde jaagde? Want de eigenlijken tijd om de sterren te schieten, komt in Juli na den broedtijd aan, als honderden

van die vogels zich voor het Marsdiep bevinden om de kleine vischjes te snappen.

Ook aangaande de Kluiten, die mooie vogels, die op Texel voorkomen, is een meerdere bescherming gewenscht.

Den Helder.

J.

Tweevormigheid bij Japansche Kwee.

Bij 't teekenen van een *Cydoina japonica* in knop, trof 't mij dat niet alle kelken denzelfden vorm hadden. In elk trosje van drie of vier was er in den regel één die duidelijk twee deelen van ongelijke doorsnede vertoonde. Ook aan de open bloemen was 't nog steeds te zien en bijna altijd gaf de afwijkende knop een bloem zonder stijlen of met rudementaire stijlen en vruchtbeginsel; bij * in de schets hierbij aangegeven.

Cydoina japonica.

'k Heb een aantal heesters nagezien en altijd waren er wel eenige trosjes die 't verschijnsel sprekend gaven; ook vele evenwel lieten 't geval niet duidelijk onderscheiden; zoodat er om zoo te zeggen overgangen tusschen één en tweeslachtige bloemen ontstonden.

'k Heb nergens iets dergelijks van *C. japonica* vermeld kunnen vinden; maar 't moet wel bekend zijn; 't valt ieder in 't oog, die de bloemen van de algemeen gekweekte sierplant wat nauwkeurig bekijkt.

E. H's.

Groot en klein Hoefblad.

Hier vond ik reeds voor lang eene kolonie van groot Hoefblad in de wal van een sloot bij de boerderij van de Heer H. Dijkhuis, vlak bij het dorp Ulrum. Een enkele keer zag ik er bloemstengels aan, maar, door 't herhaalde slootgraven, komen de planten in de laatste jaren niet zoo ver meer. In de volkstal noemt men hier het klein Hoefblad. „Stinkblad”, waarvoor ik geen reden kan vinden, tenzij in den last, dien de landbouw heeft van dit onuitroeibaar onkruid.

Dr. J. C. SCHÖNFELD, Arts.